

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Richardi Arsdekin Soc. Jesu Sac. Theol. Professoris Theologia Tripartita Universa

Complectens nunc Bibliothecam perfectam Viri Ecclesiastici, ordine
sequenti

Controversiae Heterodoxae Ac Scholasticae - Cum speciali Notitia rerum
Modernarum, & Chronologia totius Monarchiae Sacrae, & Saecularis,
Pontificum, Conciliorum &c. Haeresum omnium, ac Propositionum
damnatarum Mundi Sex Aetatum ...

Archdekin, Richard

Dilingae, 1687

Conclusio. Adversus modernos vulgi errores à vera fide retrahentes.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38447

quales à tempore Apostolorum in primitiva Ecclesia usurpatas, supra ex ipsius Ecclesiae primitivae testibus & Patribus dilucidè demonstravimus.

CONCLUSIO.

*Adversus modernos vulgi errores à vera
Fide retrahentes.*

Hec quicunque legis, quicunque audis, aperi tandem oculos, tuæque felicitati gratulare; quod semotis popularium errorum tumultibus, licet in veritatem Sacratum introire, & ex sinceris primitivæ Ecclesiae suffragiis ancipitem animæ tua litem dirimere, ex qua pendet Regni nunquam pertinacæ secura possesso. Acquiesce illis Iudicibus, primæjus quos ipse erroris expertes esse agnoscis: lequere illos Duces quos non dubitas per rectam Fidei temtam ad salutis æternæ metam pervenisse. Atque ex adverso obliquam crede Novatorum viam, quam antiquitas ignorat, quam sacrarum Litterarum oracula refellunt, quam ratio ipsa tot modis deviam & precipitem esse demonstrat. Ubi tot Tibi veritatis testes ad viam salutis facem preferunt, nullum supereft erroris periculum, nullum ignorantia patrocinium.

At, inquis, longè alia Ministri nostri, quâm Patrum libri, declamat. Quid inde? Veritas non est clamor, nec Ministri sunt Patres Ecclesie. Clamitans fortissimè circumforanei dum merces adulterinas commendant, tuum verò est, ne decipiari, clamorem à veritate discernere. Ministri tui ad buccinandam Lutheri doctrinam contra Ecclesiam Romanam magno stipendio, & amplis Ecclesiae spoliis conducti sunt; hæc arte familiam sustentant, uxores ornant, filias elocant, pro domo sua, non pro salute tua negotiantur: hujus tibi euram relinquunt, qui brevi stabis ante tribunal Christi, pro teipso rationem redditurus.

Confugies forte ad populare argumentum. Vivimus felices, aspirat cœlum, omnibus fortune donis cumulamur; jacent pauplum in tenebris & inopia Romanae Religionis cultores; manifestis igitur cœli favoribus Lutherana religio comprobatur. At vide quæso, quantum tibi fortuna splendor mentis aciem obnubilet. Vivit felix imperium Turcarum, maximâ orbis parte dominatur, ad extreum mundi angulum relegatus est Lutherus, si cum Mahomete conferatur. Manifestis igitur cœli documentis præceteris omnibus Mahometi religio commendatur. Si igitur Fortunam non colis, sed Christum, ipsum audi longè alias Ecclesie sine notis ingerentem *Iacob. 16. vers. 20.* Vos contritabimini, Mundus autem gaudet. Et *vers. 33.* Vos quidem in mundo pressuram habebitis, sed confidite quia ego convici mundum. Vera Christi Ecclesia in stabulo & pauperie coepit, in pressuris tyrannorum crevit, per Crucem & inopiam adolevit. Aliam ad cœlum viam tuus Tibi genius, non Christus commendat.

Sed quomodo, inquires, fieri potest ut tot Viri graves, vitæ & virtutibus in Republica Lutherana conspicui à veritate & salute aberrent? Virtutem si à Fide se jungas, nil nisi virtutis inane simulacrum ostentas. Veritas & virtus comites sunt individuae: absque veritatis confortio nulla virtus adeo speciosa est,

ut in Dei conspectum admitti possit, teste Apostolo; *Sine Fide impossibile est placere Deo.* Note tibi sunt Republicæ olim Romane virtutes eximiae, mira prudentia, clemens singularis, decantata toto orbe justitia. Tanto virtutum comitatu, verâ fide destituto, orbis quidem imperium, sed non cœlum obtinuit, Perierunt Caesares, ardent Catones, cruciantur graves illi Reipubl. Patres, olim otio splendidi, nunc in flammis nunquam extinguidis purpurati.

Non igitur te detineat inanis illa virtutum Umbra, quâ nihil fallacius. Non aura fluctuantis Populi quâ nihil incertius. Non speciosa Fortuna crepundia, quibus nihil in vita fugacius. Non voluntatum blanda Syrenes, quæ te a recto veritatis curlo in errorum syrtes abducant. Periculosa est omnis ad salutem remora. Præterit vita, festinat mors, iudicium præ foribus expectat: dum tempus finit viam tuam amplectere. Nulla enim satis magna est securitas, ubi perielitatur æternitas.

*Genius fallax Novatorum quomodo
cavendum.*

Commune vitium est naturæ lapsæ, Antiqua fastidire, ad Nova semper anhelare: Semper, inquit Seneca, præsentibus est infesta levitas, & proprium est ægri animi, nihil diu pati. Hinc pauplum nova vindredi, delibandi, audiendi, summa cupido. At quoniam Veritas, & virtus perstat semper immutabilis, & novitatem nescia, hinc Novatorum commune studium est, novitatem falsæ doctrinæ, Veritatis, ac Virtutis fuso conveftire. Suos igitur errores his artibus, ac pigmentis decoratos, tanquam Patrum antiquorum, S. Augustini, & ipsius Scripturæ oracula, incautis pronounit. His accedit proponentis gratia, frons blanda, lepor stylæ, & conciliatrix animorum facundia, quibus simpliciores capi necesse est, nisi sapientis recolant necessarium illud Christi monitum: Venient ad vos in vestimentis ovium, intrinsecus autem sunt lupi rapiaces.

Illi verò Novatores ex adverso, ne Lupinam hanc animas perdendi Rabiem detegas, blandum illi Charitatis nomen imponunt: Miseret illos tui erroris, dolent te à Pontifice & ejus affeclis in fraudem induci, tuum statum miserum & infelicem altè ingemiscunt. Sed si ad fucatam hanc Charitatis speciem ritè attendas, facile deprehendes illam in vocis sonitu confitere, nec omne aurum esse quod lucet. Bractea quadam Charitatis tibi ostenditur, ut de tuo lapso nimis credulo, novitatis Authores triumphum agant. Hac arte fraudulentæ Charitatis græffati sunt omnium temporum Novatores, quorum blanditias, ac favores, & ipsa dona ut suspecta habeas cautæ mones his verbis S. Augustinus lib. 2. de Symbolo cap. 13. Lupus est, agnoscit, Serpens est, ejus capita conquaflare: Blanditur, sed fallit, multa promittit, sed decipit. Venite inquit, defendam: si necessitas est, pascam: Si nuditas, vestiam. O lupe male! ô Serpens inique! Vestis nudum, ut expolies intus Christo Vestitum. Pascis esurientem, ut animæ auferas cibum carilem.

Sed nec ab una mentis Charitatis specie cavadum: Novit id genus hominum, ut aptius fallat, reliquas etiam Virtutes adulterare. Ut tibi cauus videaris, ne oculis etiam tuis nimium credas, dum primâ fronte externa probitatis, & modestiae species ostenta-